

Популяризація рибної продукції національного виробництва

Управління Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм у Дніпропетровській області

Вступ

- ▶ Рибна продукція — важлива складова раціону людини.
- ▶ Україна має значний потенціал для розвитку рибного господарства.
- ▶ Актуальність теми полягає у підтримці вітчизняного виробника та підвищенні продовольчої безпеки країни.

Стан рибної галузі Дніпропетровщини

- Основні види риб: карась сріблястий, тарань, лящ, плоскирка, сазан, окунь. У ставковому рибництві найбільш розповсюджене вирощування коропа та товстолоба, у меншій кількості — щуки та білого амура.
- Основні водойми вилову та риборозведення: Дніпровське та Кам'янське водосховища, Самарська та Орільська системи, численні ставки у Самарівському, Павлоградському, Синельниківському районах.
- Наявність великих площ водних об'єктів дає можливість для розвитку ставкового риборозведення, вирощування водних біоресурсів, як додатковий сектор до аграрної діяльності.

Динаміка вилову водних біоресурсів (ВБР) суб'єктами промислу

- 2023 рік — 1 424,003 т (14 суб'єктів промислу)
- 2024 рік — 1 603,969 т (17 суб'єктів промислу)
- 10 місяців 2025 року — 1 149,155 т (14 суб'єктів промислу)
- Зростання показників свідчить про стабілізацію галузі попри складні умови воєнного часу.

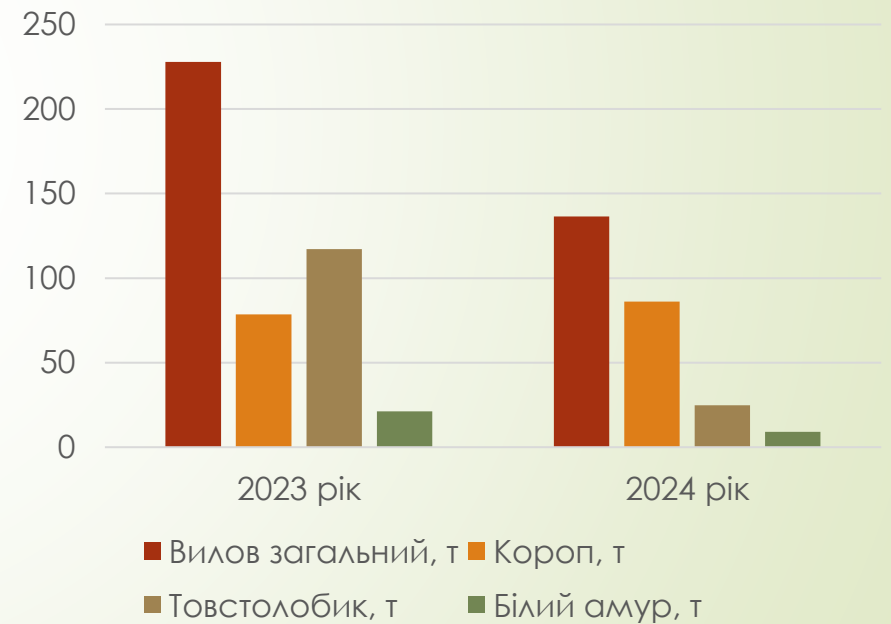
Динаміка вилову ВБР

Динаміка вилову водних біоресурсів суб'єктами аквакультури

- 2023 рік — 227,732 т (48 суб'єктів аквакультури, працюючих - 12)
- 2024 рік — 136,353 т (65 суб'єктів аквакультури, працюючих - 18)
- Хоча кількість зареєстрованих суб'єктів аквакультури збільшилася з 48 до 65, реально працюючих лише 12 у 2023 році та 18 у 2024 році. Це свідчить про значну частку «сплячих» підприємств або тих, що стикаються з бюрократичними, фінансовими, технічними чи природними перешкодами.

Динаміка вилову ВБР (аквакультура)

Проблемні питання аквакультури області

- **Зниження обсягів вирощування та реалізації.**
Відбувається значний спад продуктивності порівняно з попереднім роком, що зменшує рентабельність господарств.
- **Недостатня кількість реально працюючих суб'єктів.**
Значна частина зареєстрованих підприємств не здійснює фактичної діяльності або має сезонний характер роботи.
- **Нестача малька і кормів.**
Бракує власних потужностей для вирощування якісного рибопосадкового матеріалу, зокрема товстолобика та білого амура.
- **Проблеми з водними ресурсами.**
Зміни клімату, обміління водойм, а також забруднення річок негативно впливають на умови вирощування риби.
- **Слабка державна підтримка галузі.**
Недостатнє фінансування, відсутність програм стимулювання інвестицій та пільгового кредитування гальмують розвиток аквакультури.

Аналіз стану популяризації рибної продукції національного виробництва

- ▶ Рибна галузь України має значний потенціал, однак **частка національної продукції на внутрішньому ринку залишається невисокою**. За останні роки спостерігається зростання імпорту морської та океанічної риби, тоді як вітчизняна прісноводна продукція (короп, товстолобик, білий амур, карась, лящ тощо) менш представлена в торговельних мережах.
- ▶ На прикладі Дніпропетровської області видно, що **попри збільшення промислового вилову, аквакультура скорочується**, що впливає на обсяги місцевої пропозиції якісної риби для споживача. Це створює **дисбаланс між потенціалом виробництва та рівнем споживання української риби**.

Проблеми, що стримують популяризацію національної рибної продукції

- **Низька впізнаваність української риби серед споживачів.**
Багато покупців асоціюють рибну продукцію з імпортом і не знають про переваги місцевої, свіжої риби.
- **Недостатній маркетинг і брендинг.**
Українська риба рідко представлена під єдиним національним брендом або маркуванням, яке гарантувало б якість і походження продукції.
- **Проблеми із сертифікацією та стандартизацією.**
Не всі суб'єкти аквакультури мають сертифікати якості за європейськими чи міжнародними стандартами, що ускладнює вихід на роздрібний ринок і експорт.
- **Нерозвинена культура споживання прісноводної риби.**
У населення сформована звичка споживати морську рибу (оселедець, скумбрія, хек), тоді як переваги місцевих видів (короп, товстолобик, білий амур) не популяризуються належним чином.

Потенційні напрямки популяризації

- **Інформаційно-просвітницькі кампанії.**
Проведення регіональних програм «Їж українське», «Риба з нашого краю» з акцентом на екологічність, свіжість і користь вітчизняної риби.
- **Розвиток бренду «Українська риба».**
Впровадження єдиного національного маркування для рибної продукції, що гарантує її походження, якість і безпечність.
- **Популяризація споживання прісноводної риби через ЗМІ та освіту.**
Інформаційні кампанії про користь вітамінів, білків і жирних кислот, які містяться у рибі місцевого виробництва.
- **Розвиток аквакультури як джерела локальної, свіжої продукції.**
Стимулювання виробництва за рахунок грантів, компенсацій, кредитів та спрощення доступу до водойм для законного риборозведення.

Висновки

- ▶ Популяризація рибної продукції національного виробництва — важливий напрямок продовольчої безпеки України. Вона сприятиме:
 - зростанню зайнятості у сільських громадах;
 - розвитку внутрішнього ринку та імпортозаміщенню;
 - підвищенню споживання свіжої, безпечної продукції;
 - сталому розвитку аквакультури та рибного господарства.
- ▶ Однак для цього потрібна **системна державна політика**, що поєднує **інформаційну підтримку, фінансові стимули для виробників та створення позитивного іміджу української риби серед населення.**